

บทที่ 5

การสรุปผล อภิปรายผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

สรุปผล

ผลการพัฒนาระบบและกระบวนการผลิตและพัฒนาครูรายวิชาวิธีสอนภาษาอังกฤษโดยบูรณาการแนวคิดจิตตปัญญาศึกษา ระบบพี่เลี้ยงและการเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐาน ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสรุปได้ ดังนี้

1. การพัฒนาระบบและกระบวนการผลิตและพัฒนาครูรายวิชาวิธีสอนภาษาอังกฤษโดยบูรณาการแนวคิดจิตตปัญญาศึกษา ระบบพี่เลี้ยงและการเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐานทำให้เกิดการพัฒนา รูปแบบการจัดการเรียนการสอนและช่วยส่งเสริมความเป็นครูอย่างมีประสิทธิภาพ
2. นักศึกษามีความสุขในการเรียนรายวิชาวิธีสอนภาษาอังกฤษ และไม่พบปัญหาหรืออุปสรรคหลักที่กระทบต่อกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการแนวคิดจิตตปัญญาศึกษา ระบบพี่เลี้ยงและการเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐาน

อภิปรายผล

1. การพัฒนาระบบและกระบวนการผลิตและพัฒนาครูรายวิชาวิธีสอนภาษาอังกฤษโดยบูรณาการแนวคิดจิตตปัญญาศึกษา ระบบพี่เลี้ยงและการเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐานทำให้เกิดรูปแบบในการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ โดยผู้สอนสามารถระบุรายละเอียดในแผนการจัดการเรียนรู้ (มคอ.3) ได้อย่างละเอียดและชัดเจน เนื่องจากมีการประเมินโดยเพื่อนทีมนักวิจัยฯ และการประเมินโดยนักศึกษาทั้ง 3 ระยะด้วยกัน ทำให้ผู้สอนสามารถนำคำแนะนำจากการประเมินของเพื่อนนักวิจัยมาปรับปรุงรูปแบบการสอนได้ โดยปรับ มคอ.3 ก่อนเปิดภาคการศึกษาและได้นำความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนหลังจากนักศึกษาที่ได้ประเมินผลก่อนเรียน ระหว่างเรียน และหลังเรียนให้กับผู้สอน ซึ่งถือว่าการประเมินรอบด้านที่ช่วยให้เกิดการพัฒนาอย่างแท้จริง เนื่องจากมีการประเมินแบบมีส่วนร่วม โดยมีการประเมินที่หลากหลาย เช่น ผู้เรียนประเมินตนเอง ประเมินเพื่อน และ ผู้สอนเป็นผู้ประเมิน มีการสะท้อนการทำงานเชิงบวก โดยประเมินจากการสังเกต การประเมินตามสภาพจริง ประเมินจากผลงาน และมีการอภิปรายเพื่อประเมินการเรียนรู้ในขั้นสรุปและผู้เรียนได้มีโอกาสเสนอแนวทางในการปรับปรุงตนเองผ่านกิจกรรมการสะท้อนคิด ทำให้ผู้สอนสามารถออกแบบลักษณะการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมและพัฒนาความเป็นครูของตัวผู้เรียนได้อย่างชัดเจน ในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ลักษณะนี้สอดคล้องกับการสร้างชุมชนวิชาชีพแห่งการเรียนรู้ Professional Learning Community (PLC) เข้ามามีส่วนสำคัญในการจัดกระบวนการเรียนรู้ สามารถนำไปสู่เป้าหมายได้อย่างมีความสุขทั้งนักเรียน ครูผู้สอน นักวิชาการและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการพัฒนาการเรียนรู้ร่วมกัน ดังที่วิจารณ์ พานิช (2555) ได้อธิบายชุมชนการเรียนรู้เพื่ออาชีพไว้ดังนี้ ชุมชนวิชาชีพแห่งการเรียนรู้ Professional Learning Community (PLC) คือ กระบวนการต่อเนื่องที่ครูและนักการศึกษาทำงานร่วมกันในวงจรของการร่วมกันตั้งคำถาม และการทำวิจัยเชิงปฏิบัติการ เพื่อบรรลุผลการเรียนรู้ที่ดีขึ้นของนักเรียน โดยมีความเชื่อว่า หัวใจของการ

พัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียนให้ดีขึ้น อยู่การเรียนรู้ที่ฝังอยู่ในการทำงานของครูและนักการศึกษา สอดคล้องกับ วรพจน์ วงศ์กิจรุ่งเรือง และอริบ จิตตฤกษ์ (2554) ที่ได้กล่าวถึง ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community: PLC) ว่าเป็น ยุทธศาสตร์สำคัญต่อการเรียนรู้ใน ศตวรรษที่ 21 เพราะการศึกษาที่ดีสำหรับคนยุคใหม่นั้น ไม่เหมือนการศึกษาเมื่อสิบหรือยี่สิบปีที่แล้ว การศึกษาที่มีคุณภาพจะต้องเปลี่ยนรูปแบบการเรียนรู้ของศิษย์ไปอย่างสิ้นเชิง และบทบาทของครู อาจารย์ก็ต้องเปลี่ยนไปอย่างสิ้นเชิง ครูที่รักศิษย์ เอาใจใส่ศิษย์ แต่ยังใช้วิธีสอนแบบเดิม ๆ จะไม่ใช่ครู ที่ทำประโยชน์แก่ศิษย์อย่างแท้จริง กล่าวคือ ครูที่มีใจแก่ศิษย์ยังไม่พอ ครูเพื่อศิษย์ต้องเปลี่ยนจุดสนใจ หรือจุดเน้นจากการสอน ไปเป็นเน้นที่การเรียนรู้ (ทั้งของศิษย์ และของตนเอง) ต้องเรียนรู้และปรับปรุง รูปแบบการเรียนรู้ที่ตนจัดให้แก่ศิษย์ด้วย ครูเพื่อศิษย์ต้องเปลี่ยนบทบาทของตนเองจาก “ครูสอน” (teacher) ไปเป็น “ครูฝึก” (coach) หรือ “ผู้อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้” (learning facilitator) และต้องเรียนรู้ทักษะในการทำหน้าที่นี้ โดยรวมตัวกันเป็นกลุ่มเพื่อเรียนรู้ร่วมกันอย่างเป็นระบบและต่อเนื่องที่เรียกว่า PLC (Professional Learning community) PLC ย่อมาจาก Professional Learning Community ซึ่งหมายถึง Community of Practice (CoP) ในการทำหน้าที่ครูหรือกล่าวอีกนัยหนึ่ง เป็นการรวมตัวกันทำงานไปพัฒนาทักษะและการเรียนรู้เพื่อปฏิบัติหน้าที่ครูเพื่อศิษย์ไป โดยรวมตัวกัน แลกเปลี่ยนจากประสบการณ์ตรง ทำให้การทำหน้าที่ครูเพื่อศิษย์ เป็นการทำงานเป็นกลุ่มหรือเป็นทีม ซึ่งอาจเป็นทีมในโรงเรียนเดียวกันก็ได้ ต่างโรงเรียนกันก็ได้ หรือ อาจอยู่ห่างไกลกันก็ได้ PLC เป็นเครื่องมือให้ครูเป็น actor ผู้ลงมือกระทำเป็น “ประธาน” เพื่อ สร้างการเปลี่ยนแปลงให้แก่วงการศึกษามากขึ้นปล่อยให้ครูเป็น “กรรม” (ผู้ถูกกระทำ) อยู่เรื่อยไปหรือ เป็นเครื่องมือปลดปล่อยครู ออกจากความสัมพันธ์เชิงอำนาจ สู่ความสัมพันธ์แนวราบเพื่อร่วมกันสร้าง การเปลี่ยนแปลงให้แก่การศึกษารวมทั้งสร้างการรวมตัวกันของครู เพื่อทำงานสร้างสรรค์ ได้แก่ การ เอาประสบการณ์การจัดการเรียนรู้แบบ PBL และนวัตกรรมอื่นๆ ที่ตนเองทดลอง เอามาแลกเปลี่ยน แบ่งปันกัน เกิดการสร้างความรู้หรือยกระดับความรู้ในการทำหน้าที่ครู จากประสบการณ์ตรง และ จากการเทียบเคียงกับทฤษฎีที่มีคนศึกษาและเผยแพร่ไว้ หัวใจสำคัญที่สุดของ PLC คือมันเป็น เครื่องมือในการดำรงชีวิตที่ดีของครูในยุคศตวรรษที่ 21 ที่การเรียนรู้ในโรงเรียนและมหาวิทยาลัย ต้องเปลี่ยนไปจากเดิมโดยสิ้นเชิง โดยครูต้องเปลี่ยนบทบาทจาก “ครูสอน” (teacher) มาเป็น “ครู ฝึก” (coach) หรือครูผู้อำนวยความสะดวกในการเรียน (learning facilitator) ห้องเรียนต้องเปลี่ยน จากห้องสอน (class room) มาเป็นห้องทำงาน (studio) เพราะในเวลาเรียนส่วนใหญ่ นักเรียนจะ เรียนเป็นกลุ่ม โดยการทำงานร่วมกัน ที่เรียกว่าการเรียนรู้แบบโครงงาน (Project-Based Learning) การศึกษาต้องเปลี่ยนจากเน้นการสอนของครู มาเป็นเน้นการเรียนรู้ของนักเรียน การเรียนเปลี่ยนจาก เน้นการเรียนรู้ของปัจเจก (Individual Learning) มาเป็นเรียนรู้ร่วมกันเป็นกลุ่ม (Team Learning) เปลี่ยนจากการเรียนแบบเน้นการแข่งขัน เป็นเน้นความร่วมมือหรือช่วยเหลือแบ่งปันกัน

2. จากการวิจัยพบว่าค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อผลการจัดการเรียนรู้ รายวิชาวิธีสอนภาษาอังกฤษโดยบูรณาการแนวคิด CCR ของอาจารย์ ในภาพรวมทุกด้าน มีค่าเฉลี่ย อยู่ในระดับเหมาะสมมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยร้อยละ 100 คือ ด้าน การกำหนดจุดประสงค์ ด้านการออกแบบการเรียนการสอน และข้อมูลสะท้อนกลับพฤติกรรม การเรียนรู้ของนักศึกษาที่มีต่อผลการจัดการเรียนรู้รายวิชาวิธีสอนภาษาอังกฤษโดยบูรณาการแนวคิด

CCR พบว่า ร้อยละ 100 นักศึกษายอมรับผลการประเมินจากเพื่อนหรืออาจารย์มากที่สุด นักศึกษามีส่วนร่วมในการเรียนอย่างเห็นได้ชัด การลงมือปฏิบัติงานจริง นักศึกษามีความตั้งใจ รับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมายและให้ความร่วมมืออย่างเต็มที่ ที่ประทับใจในการดำเนินการสอนคือ การใช้กิจกรรมจิตตปัญญาศึกษาให้ผู้เรียนรู้จักตนเอง เข้าใจเพื่อน ให้กำลังใจกันและกัน นักศึกษารู้สึกมีกำลังใจในการเรียนมากขึ้น เช่น นักศึกษาสะท้อนว่า “ข้อความหรือบทกลอนที่เป็นแรงบันดาลใจที่อาจารย์เอามานำเสนอในห้องทุกครั้งค่ะ หนูชอบมากเลย อ่านแล้วมีกำลังใจ” การเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐานและระบบพี่เลี้ยง ในกิจกรรมเป็นการใช้คำถามให้ผู้เรียนขวนคิด ตั้งประเด็น วิเคราะห์สถานการณ์ หาคำตอบด้วยตัวเอง มีการแนะนำทางออกประกอบด้วย ซึ่งกระบวนการนี้ทำให้นักศึกษารู้จักถกคิดพิจารณาปัจจัยต่างๆมากขึ้น คิดหาเหตุผลประกอบ สอดคล้องกับแนวคิดของ ไพฑูรย์ สินลารัตน์ (2549) ที่ได้กล่าวถึง การจัดการเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐานว่า เป็นการจัดการเรียนรู้ด้วยการหาคำตอบ การแก้ปัญหา แสวงหาความรู้ และคิดค้นสิ่งใหม่ โดยใช้กระบวนการทางวิทยาศาสตร์ ซึ่งอาจารย์ผู้สอนได้ทำหน้าที่ใช้คำถามเพื่อให้ข้อมูลสะท้อนกลับไปยังนักศึกษา โดยให้นักศึกษาได้ฝึกวิเคราะห์ความคิด ของตนว่าตั้งอยู่บนหลักเหตุและผลหรือไม่ กิจกรรมส่วนนี้ยังพบว่านักศึกษาให้ความช่วยเหลือเพื่อน ให้ข้อมูลย้อนกลับแก่เพื่อนอย่างจริงจังทุกคนมีความมุ่งมั่นที่จะปรับปรุงพัฒนาตนเองให้ดีขึ้น การใช้ระบบงานวิจัยเป็นฐาน และระบบพี่เลี้ยง ในกิจกรรมเป็นการใช้คำถามให้ผู้เรียนขวนคิด ตั้งประเด็น วิเคราะห์สถานการณ์ หาคำตอบด้วยตัวเอง มีการแนะนำทางออกประกอบด้วย ซึ่งกระบวนการนี้ทำให้นักศึกษารู้จักถกคิด พิจารณาปัจจัยต่างๆมากขึ้น คิดหาเหตุผลประกอบ กิจกรรมส่วนนี้ยังพบว่านักศึกษาให้ความช่วยเหลือเพื่อน ให้ข้อมูลย้อนกลับแก่เพื่อนอย่างจริงจังทุกคนมีความมุ่งมั่นที่จะปรับปรุงพัฒนาตนเองให้ดีขึ้น อาจจะมีอุปสรรคในเรื่องของห้องเรียนที่ไม่มีห้องฝึกปฏิบัติการสอนที่เหมาะสม ห้องเรียนที่ใช้สอนจริงมีขนาดเล็ก ประกอบกับกระดานเลื่อนกับจอโปรเจคเตอร์อยู่ซ้อนกันทำให้ลำบากในการจัดกิจกรรมและส่งผลต่อการบริหารเวลา แต่ภาพรวมในการดำเนินการสอนนั้นใช้เทคโนโลยีช่วยในการดำเนินกิจกรรม ไม่ว่าจะเป็นการใช้มือถือในการถ่ายวิดีโอแล้วอัปโหลดลงใน google classroom ได้ทันที การส่งงาน learning log และ peer response ก็สามารถทำได้สะดวกและรวดเร็ว เพื่อนในชั้นเรียนสามารถตรวจสอบข้อมูลย้อนกลับได้ด้วยตนเอง ซึ่งผลที่ออกมาก็เป็นที่น่าพึงพอใจอย่างมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ อริยพร คุโรตะ (2556) ที่ได้ศึกษาการใช้จิตตปัญญาศึกษาในการสอนนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตร์ ผลการวิจัยพบว่าการเรียนการสอนโดยใช้จิตตปัญญาศึกษาสามารถสนับสนุนการพัฒนาความสนใจ, ความเข้าใจ, การควบคุมอารมณ์ตนเอง, การเอาใจใส่, ความเมตตาต่อตนเองและผู้อื่นและพฤติกรรมที่ส่งเสริมและเปลี่ยนการเรียนรู้ด้วยตนเอง เสริมสร้างการเรียนรู้ที่ลึกซึ้งและการสร้างจุดแข็งและทักษะภายในตนเองที่ดีขึ้น และจากงานวิจัยของ แคทเทอรีน มัวร์และซูซาน ทีเธอร์ (Catherine Moore and Susan Teather, 2556) ที่ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของนักเรียนในกระบวนการพิชญพิจารณา: ข้อมูลย้อนกลับเป็นการเรียนรู้ การสำรวจพบว่านักเรียนมีความกระตือรือร้นมีส่วนร่วมในการประเมินผลและให้ข้อมูลย้อนกลับ ซึ่งการมีส่วนร่วมในกระบวนการพิชญพิจารณาถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของการประเมินที่สำคัญที่ส่งผลต่อการเรียนรู้ความสามารถในการกำกับการเรียนรู้ของตัวนักเรียน และรับรู้ความสามารถของตนเองในด้านงานวิชาการและในโลกแห่งความเป็นจริง

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งนี้

1. ควรเปิดโอกาสให้นักศึกษา นำการจัดการเรียนรู้รายวิชาวิธีสอนภาษาอังกฤษโดยบูรณาการแนวคิดจิตตปัญญาศึกษา ระบบพี่เลี้ยงและการเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐานไปใช้ในการสอนนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาจริงในสถานศึกษา

2. อาจารย์ผู้สอน ควรจัดสภาพและบรรยากาศการเรียนการสอนให้เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักศึกษามากที่สุด ส่งเสริมให้นักศึกษาทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อนในชั้นเรียน มีการอภิปรายและแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ในขณะเดียวกัน ควรกระตุ้นให้นักศึกษาหาความรู้นอกห้องเรียนในหัวข้อที่นักศึกษาสนใจโดยใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ และสนับสนุนให้นักศึกษา ได้แสดงออกอย่างอิสระในชั้นเรียน

ข้อเสนอแนะในการทำการวิจัยครั้งต่อไป

ควรมีการศึกษาวิจัยและพัฒนาการจัดการเรียนรู้ในรายวิชาอื่น ๆ โดยบูรณาการแนวคิดจิตตปัญญาศึกษา ระบบพี่เลี้ยงและการเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐาน

